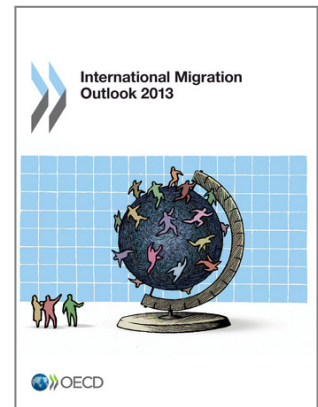

OECD *Multilingual Summaries*

International Migration Outlook 2013

Summary in Estonian

Read the full book on: 10.1787/migr_outlook-2013-en

Rahvusvaheline rändeproгноos 2013

PEAMISED ARENGUSUUNAD

- Rändevood on OECD riikides tõusuteel, ent jäävad tublisti alla kriisieelsele tasemele. 2011. aastal suurenes OECD riikides summaarne alaline sisseränne võrreldes 2010. aastaga, kuid jäi ikkagi alla nelja miljoni. 2012. aasta esialgsed andmed osutavad täiendavale suurenemisele. Ajutise tööjõu ränne oli võrreldes 2010. aastaga üldiselt stabiilne: pisut alla kahe miljoni riikidesse sisenenud inimese. Kogu maailma üliõpilasi ahvatlevad ikka veel OECD riigid – rahvusvaheliste üliõpilaste arv tõusis võrreldes 2009. aastaga 2010. aastal 6%.
- OECD riikidesse sisserändel on jätkuvalt olulised päritoluriigid India ja Hiina, kuid tänavu tõusid ELi-sisese liikuvuse suurenemise tagajärjel esimese kolme riigi hulka (pärast Hiinat) Poola ja Rumeenia. Vaba ringlus Euroopa OECD riikide piires tõusis 2011. aastal ning on nüüd regioonis suhtarvudes neli korda tavalisem kui mujalt pärit ränne. Väljavool kriisist enim mõjutatud riikidest, iseäranis Lõuna-Euroopa riikidest, on samuti kiirenenud: vahemikus 2009–2011 oli see 45%.
- 2011. aastal tõusis OECD riikides varjupaika taotlenud isikute arv üle viiendiku, ületades esimest korda 2003. aastast saadik 400 000 piiri. Sellist arengusuunda kinnitavad 2012. aasta esialgsed andmed. Juhtivad sihtriigid on USA, Prantsusmaa ja Saksamaa. Suuresti tingituna araabia kevadest kujunes Itaalia 2011. aastal suuruselt neljandaks sihtriigiks.
- Paljude riikide valitsused on asunud piirama värbamist välismaalt, püüdes kaitsta oma tööjõudu kasvava töötuse tingimustes. Riikides on aga võetud kasutusele ka meetmeid töö kaotanud võõrtöötajate olukorra leevendamiseks, peamiselt lubades neil edasi elama jääda ning tööd otsida. Järjest enam riike on võtnud kasutusele punktipõhised süsteemid tänu paindlikkusele, mida need pakuvad kõrgkvalifitseeritud kandidaatide valimisel. Tähelepanu köidavad ka programmid investorite ja ettevõtjate ligimeelitamiseks.
- Rändajate tööturu olukord on viimastel aastatel halvenenud, nii selle taseme poolest kui ka riigis sündinutega võrreldes. Vahemikus 2008–2012 on välisriigis sündinute seas töötuse määr suurenenud keskmiselt 5 protsendipunkti, riigis sündinute seas on see 3 protsendipunkti. Rändajate pikaajalisest töötusest on kujunemas paljudes OECD riikides suur probleem. 2012. aastal otsis tööd üle aasta peaaegu üks kahest töötust rändajast.
- Kriis on tabanud eriti noori rändajaid ja madala kvalifikatsiooniga isikuid, ent vähemal määral ka naisi ning kõrgkvalifitseeritud rändajaid. Kõige tugevam mõju avaldus rändajatele Ladina-Ameerikast ja Põhja-Aafrikast. Näiteks seisid Põhja-Aafrikast pärit rändajad Euroopas 2012. aastal silmitsi rekordkõrge töötusega: 26,6%.
- Lõimumispoliitikale asetatav rõhk ja sellele pühendatavad riiklikud vahendid erinevad oluliselt riikide lõikes vaatamata üldisele vajadusele toetada rändajate lõimumist tööturul, et hoida ära võimalikud pikaajalised mõjud, iseäranis noortele rändajatele ja rändajatel riigis sündinud lastele. Osa riike on jätkanud märkimisväärsete riiklike vahendite investeerimist lõimumisalgatustesse, samal ajal kui teised on vahendeid majanduslanguse ja eelarvekitsenduste tõttu oluliselt kärpinud.

Rände mõju eelarvele

Küsimuse üle, kas rändajate summaarne mõju riigi rahandusele on positiivne või negatiivne, käib laiapõhjaline arutelu. Hinnangute kohaselt on nende mõju väike, ületamata üldjuhul 0,5% SKP-st kas positiivses või negatiivses mõttes. Rändajail aga on tavaliselt vähem soodne summaarne eelarvepositsioon kui riigis sündinuil, suuresti selle tõttu, et nad kalduvad tasuma vähem makse ning sotsiaalkindlustusmaksleid, mitte aga suurema sõltuvuse tõttu sotsiaaltoetustest.

Rändajate vanuseline koosseis on oluline tegur, mille abil on võimalik seletada riikidevahelisi erinevusi rändajate summaarses eelarvepositsioonis. Vanus saabumise hetkel on aga oluline element, mis määrab praeguse väärtuse ajaldatud summaarsete otseste riigimaksude puhul, mida rändajad tulevikus tasuvad. Sellest hoolimata etendab vanus – võrreldes teiste teguritega, nagu töökogemus, keel ja haridus – võõrtöötajate valimisel enamikus rändesüsteemides suhteliselt vähetähtsat osa. Üldisemalt võttes on rändajate populatsiooni koosseisu erinevustega rändekategoriate kaupa (tööjõud, pere, humanitaarabi) seletatav suur osa rändajate eelarvepositsiooni riikideülesest varieeruvusest võrreldes riigis sündinutega.

Tööhõive on olulisim määrav tegur rändajate summaarsete riigimaksude puhul, iseäranis heldekäelistes heaoluriikides. Rändajate tööhõivemäära tõstmine riigis sündinute tasemele tooks paljude Euroopa OECD riikide majanduses olulist eelarvekasu.

Rändajate diskrimineerimine

Rändajate ja nende laste diskrimineerimine tööturul ning ühiskonnas võib kahjustada sotsiaalset ühtekuuluvust ja vähendada ajendeid haridusse investeerimiseks. Samuti võib see kujutada majanduslikku kahju vastuvõtjariigile. Diskrimineerimist mõõta on raske, kuid uuringud osutavad, et on üpris tavaline, et töövestlusele kutse saamiseks tuleb rändajatel ning nende lastel kandideerida kaks korda rohkem kui võrdväärse elulookirjeldusega rändetaustata isikud. Diskrimineerimise suurim mõju näibki olevat palkamisprotsessis, ehkki see võib mõjutada ka hilisemat karjääri edenemist ning töötasu.

Enamik OECD riikidest on rakendanud meetmeid diskrimineerimisega võitlemiseks, ehkki ulatus ja maht varieeruvad laialt. Tavalisimad on õiguskaitsevahendid. Hulk OECD riike on rakendanud ka eeliskohtlemise tüüpi poliitikat, mis põhineb normidel ja kvootidel ning ka sellistel vahenditeel nagu anonüümsed elulookirjeldused. Tõendid osutavad, et nende abil on võimalik hoolika kujundamise korral tulemuslikult diskrimineerimisega võidelda. Mitmekesisuse poliitikavahendeid on samuti katsetatud hulgas OECD riikides. Nende tulemuslikkust on raske hinnata, kuna üldjuhul osalevad mitmekesisusest enim huvitatud tööandjad. Teadvustamine näib olevat iseäranis oluline negatiivsete stereotüüpide ületamisel, mis näib olevat diskrimineeriva käitumise üks olulisemaid ajendeid.

Olulisemad leiud

- Sisseränne moodustas 40% elanikkonna kogukasvust OECD piirkonnas vahemikus 2001–2011.
- Alaline sisseränne OECD riikidesse suurenes 2011. aastal 2%. Esialgsed arvnäitajad osutavad sarnasele suurenemisele 2012. aastal.
- Euroopas vabast liikumisest tulenev sisseränne taastus 2011. aastal 15%-ni pärast peaaegu 40% langust kriisi ajal (2007–2010).
- Euroopas värvatakse välismaalt vähem kui üks kahest võõrtöötajast.
- Rahvusvaheliste üliõpilaste arv suureneb pidevalt ja ületas 2010. aastal 2,6 miljonit.
- Jätkub Aasia rändajate osakaalu suurenemine rändevoos OECD riikidesse, saavutades 2011. aastal 36%. Sellega paigutub Aasia päritolumandrina kohe Euroopa järele.
- OECD riikides varjupaika taotlenute arv suurenes üle 20% 2011. aastal ja 7% 2012. aastal.
- Kümme uut riiki rakendas 2012. aastal ELi sinist kaarti käsitleva ELi direktiivi. Seda väljastavad nüüd kõik selle ratifitseerinud riigid.
- 2011. ja 2012. aastal muutis seitse OECD riiki oma süsteemi, et meelitada oma tööturule kõrgharidusega rahvusvahelisi üliõpilasi.
- OECD riikides on kasvav töötus mõjutanud sisserändajaid keskmiselt rohkem kui riigis sündinuid, kusjuures sisserändajate töötuse määr tõusis 8,1%-lt 2008. aastal 12,9%-le 2012. aastal, võrdluseks riigis sündinute näitajad: 5,4%-lt 8,7%-le.

- Vahemikus 2008–2012 tõusis OECD riikides töötava sissetöötajate seas üle aasta töötanud sissetöötajate osakaal 31%-lt 44%-le.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgsest inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil rights@oecd.org või faksinumbril: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2013), *International Migration Outlook 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/migr_outlook-2013-en